

6. SINIF TÜRKÇE DERSİ
TAM ÖĞRENME ÇALIŞMASI
EDATLAR (İLGEÇLER)

KONU ANLATIMI

EDATLAR (İLGEÇLER):

Kendi başına bir anlamı olmayan, cümle içinde kullanıldığında çeşitli görev ve anlamlar oluşturan sözcüklere edat (ilgeç) denir.

ÖZELLİKLERİ:

* Edatların kendi başlarına bir anlamları yoktur.

* İle edatı hariç, kendinden önceki ve kendinden sonraki sözcüklerden ayrı yazılırlar.

* Cümlede amaç, birliktelik, sebep vb. anlamların oluşmasını sağlarlar.

BELLİ BAŞLI EDATLAR:

Kadar, gibi, için, üzere, göre, yalnız, ancak, ile, karşı, doğru,
-den dolayı, -den beri, -e kadar
Dek, değin, ait, dair, karşın, rağmen, beri

* Bazı edatlar bağlaç olarakta kullanılmaktadır. İle sözcüğü vasıta, aracı, araç anlamlarında olursa edat olur. Yalnız ve Ancak sadece, tek anlamında olursa edat görevinde olur.

Maça gitmek üzere hazırlanıp evden çıktı.
(Amaç anlamı katar.)

Akşama kadar bütün işlerini bitirdi.
(Süre anlamı katar.)

Yaşlıların çoğu çocuk gibidir.
(Benzerlik anlamı katar)

Bunu yalnız sana anlatırım.
(sadece bir tek anlamları katar)

İnsan biraz akli ile hareket eder.
(Araç, aracı, vasıta anlamlarındadır.)

ALİŞTİRMA

Aşağıdaki cümlelerde yer alan bağlaçları bularak yuvarlak içine alınız, bağlacın cümleye kattığı anlamı yazınız.

Hakem futbolcuya doğru yürüdü.
[.....]

Kimse onun gibi inatçı olamaz.
[.....]

Sağlığıma bu kadar dikkat etmeme rağmen yine hastalandım.
[.....]

Onunla iki yıldan beri görüşmüyorum.
[.....]

Akşama doğru hava iyice soğudu.
[.....]

İnan ki konuya dair en ufak bir bilgim yok.
[.....]

Bu işten yalnız o kârlı çıktı.
[.....]

Bu hafta Bursaspor'a karşı oynayacağız.
[.....]

Onu dinlemediğinden dolayı çok pişman oldu.
[.....]

Yaptıklarından ötürü utanmalısın.
[.....]

Ateş olsa, kendisi kadar yer yakar.
[.....]

Toplantıya gitmek üzere evden çıktı.
[.....]

Orhan keçi gibi inatçıdır.
[.....]

ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili edatların hangi anlamları karşıladığını altlarına yazınız.

Karşılaştırma – Koşul – Yaklaşıklık – uğruna - çokluk

Vatan için canım feda.

(.....)

Kısa sürede ödemek üzere benden borç aldı.

(.....)

Bu kadar kalemi ne yapacaksın?

(.....)

Burcu da Özlem gibi uzun boyludur.

(.....)

Arabanın devrilmek üzere olduğunu fark ettim.

(.....)

Aşağıdaki edatları verilen anlamı sağlayacak şekilde cümle içinde kullanınız.

İçin (Amaç)

.....

Kadar (miktar)

.....

Göre (karşılaştırma)

.....

Dair (ilgili)

.....

Anlamlarıyla edatları eşleştiriniz.

[] hakkında [] adına [] şimdilik

1. Toplantı bugün için ertelenmiştir.
2. Bu futbolcu için güzel şeyler söylüyorlar.
3. Bu parayı senin için biriktirdim.

TEST

1. Aşağıdaki cümlelerde için hangisinde süre anlamı katmıştır?

- A) Bu araba için dünyanın parasını verdi.
- B) Birkaç gün için İstanbul'a gitti.
- C) Ödevini yapmak için kalem aldı.
- D) Abim döndüğü için çok mutluyum.

Evde beslemek üzere bir kuş aldılar.

2. Yukarıdaki cümlede üzere edatı aşağıdaki anlamlardan hangisini kazandırmıştır?

- A) Koşul B) Sebep
- C) Amaç D) Zaman

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde gibi farklı bir anlam katmıştır?

- A) Çocuk tazi gibi koşuyormuş.
- B) Cengiz gibi çalışkan bir çocukmuş.
- C) Benim gibi bir eleman bulamazsın.
- D) Bu bisiklet diğeri gibi hızlı değil.

4. Aşağıdakilerden cümlelerden hangisinde edat bulunmamaktadır?

- A) Çocuklar okula servis ile gidiyordu.
- B) Para ile alınamayacak şeyler var.
- C) Oyuncaklar ile kitapları yerine kaldırdı.
- D) El arabası ile kumu taşımışlar.

5. "Gibi" edatı aşağıdaki cümlelerin hangisine "benzerlik" anlamı katmamıştır?

- A) Günler su gibi geçiyor.
- B) Yollar bir yılan gibi kıvrılıyordu.
- C) Kedi, duvardan atladığı gibi kaçtı.
- D) Çamaşırlar yine dağ gibi yığıldı.

6. "Kadar" edatı aşağıdaki cümlelerin hangisine "yaklaşıklık" anlamı katmıştır?

- A) O gün akşama kadar ders çalıştım.
- B) Rıdvan da onun kadar iyi yüzer.
- C) Adamın yüz kadar koyunu vardı.
- D) Gözleri kömür kadar karaydı.